

Lichořeřišnice větší je přírodní antibiotikum

Lichořeřišnice větší je silné přírodní antibiotikum působící proti všem 46 kmenům bakterií *Staphylococcus pyogenes aureus*, které jsou častými původci zánětlivých onemocnění močových cest a ledvin.

Lichořeřišnice větší (*Tropaeolum majus* L.) je léčivá rostlina z čeledi lichořeřišnicovité (Tropaeolaceae) - její chybný název je řeřicha. Pochází z Jižní Ameriky, odkud se rozšířila a zdomácněla po celém světě. U nás se pěstuje na zahradách jako okrasná rostlina a málokdy zplaňuje. Je to jednoletá bylina s plazivou lodyhou až 3 metry dlouhou. Kvete v červnu až říjnu, květy jsou oranžově červené. Plodem je tobolka. Rozmnožuje se semeny a je velmi citlivá na mraz. Máte-li lichořeřišnici na zahradě, můžete ji ochutnávat v syrovém stavu, a to jak list, květ, tak i plod (semena). Semena vám mohou připadat trochu pálivá, pak je přidávejte do salátů, pomazánek nebo na chléb s máslem. Nalozíte-li je do octu, hodí se místo kapary.

Účinné látky

Nejdůležitějšími látkami lichořeřišnice je sílice, která vzniká štěpením glykosidu glukotropeolinu a má silné bakteriostatické účinky. Semena obsahují kromě sílice také draslík, olej a bílkoviny.

Antibiotické složky se vylučují močí již za 3 až 10 hodin. Částečně se vylučují i plíci, když působí při zánětech dýchacích cest.

Léčivé účinky

Lichořeřišnice má vynikající dezinfekční účinky a proto se využívá při léčení infekčních chorob horních i dolních cest dýchacích, při chřipce, astmatu, zánětech průdušek, taktéž k dezinfekci močových cest a při akutních i chronických zánětech.

Úspěšně se jí léčí problémy se zlatým stafylokokem, který často odolává i silným antibiotikům a ohrožuje zdraví nakažených i po mnoho let. Tato bylina také působí proti salmonelle nebo streptokokům, úspěšně ji lze používat namísto syntetických antibiotik, nebo alespoň významně podpoří a zkrátí léčbu nemocí. V souvislosti se záněty dýchacích cest nebo močových či ledvinových cest působí lichořeřišnice účinně také jako prevence nebo pro doléčení proběhlých zánětů s hrozbou recidivy.

Rovněž podporuje trávení a čistí krev. Podle nejnovějších výzkumů je lichořeřišnice do určité míry i ochranou kuřáků před rakovinou plic. Taktéž na poraněnou kůži má dezinfekční účinek, kde ničí případné mikroorganismy, které by mohly vést k zánětu. Tato léčivka je rovněž výborným prostředkem proti vypadávání vlasů, proti lupům i pro podporu růstu vlasů.

Příprava a dávkování

Lichořeřišnici užíváme ve formě čaje nebo tinktury, i když nevhodnější je v syrovém stavu – sušená již nemá takové účinky:

Vylisovaná šťáva z čerstvé rostliny se vnitřně užívá dvakrát denně po 30 g, nebo 40 g salátu z rostliny, případně 15 g semen.

Čaj ze semen lichořeřišnice – 1 lžička sušených nebo čerstvých semen se zalije šálkem horké vody a nechá se 10

minut louhovat. Po scezení se užívá 3x denně v akutních případech nebo 1x denně při prevenci.

Tinktura je účinnější ze semen. Ta se po vylouštění rozdrťí nebo rozemelou, naplní asi do 1/5 láhve a až po hrdlo se zalije 50% lihem. V dobře uzavřené láhvi se 2 až 3 týdny - za občasného protřepávání - macerují. Pak se tekutina přefiltruje a je připravená k použití. Užíváme 3x denně po 10 kapkách 2 hodiny po jídle. Preventivně stačí 1x denně.

Posilující kapky z natě, květů i semen: Do kompotové sklenice dáme dvě hrsti natě i s květy drobně nakrájenými

a 3 lžicemi drčených semen. Vše zalijeme půl litrem 40% lihu nebo žitnou (či jinou lihovinou se stejným obsahem alkoholu), dobře uzavřeme šroubovacím uzávěrem a necháme 2 – 3 týdny při pokojové teplotě macerovat. Pak slijeme a přes přezhelenou tkaninu přefiltrujeme. Preventivně (pro dospělé osoby) užíváme 1 čajovou lžičku při snídani. Při potížích podáváme 3x denně jednu polévkovou lžici. Dětem většinou půl lžičky ráno do čaje.

Při léčbě akutních stavů je důležité užívat (čaj nebo tinkturu) po

dobu dvaceti dnů, aby účinek byl dokonalý.

V kosmetice

Odvar proti lupům a na růst vlasů: 2 hrsti nati lichořeřišnice dáme do 1 litru studené vody a přikryté vaříme na mírném ohni do 15 minut. 15 minut necháme louhovat a přecedíme. Používáme po umytí vlasů jako poslední opláchnutí.

V kuchyni

Pomazánka s lichořeřišnicí: 1 bílý jogurt, 3 lžice majonézy, drobně nakrájená cibule, pažitka, jemně nastrohaná menší karotka, 60 g nastrohaného celeru, půl šálku nasekané lichořeřišnice, mletý pepř, sůl. Všechny součásti promícháme. Pomazánku mažeme na chlebičky

Omáčka z lichořeřišnice a zeleného pepře: 50 g másla, menší cibule, čtvrt litru zakysané smetany, 1 lžice polohrubé mouky, zelený pepř, 2 lžice sekaných listů lichořeřišnice, lžice bílého vína. Máslo zpěníme spolu s cibulkou, zasypeme moukou a chvíli mícháme. Přidáme sůl, drčený pepř (množství dle chuti, je ostrý), zalijeme smetanou, vínem a přidáme drobně nakrájenou lichořeřišnici. Povaříme ještě dvě minuty a podáváme k těstovinám, rybám, salátům, špízům apod.

Doplňk do hlávkových salátů – používáme listy lichořeřišnice, ale také květy, které salát celkově zpestří.

Připravila Hana Sapiková

